



Gazdasági, szabályozási, finanszírozási háttér

Mozsgai Katalin, ÖKO Zrt.

Rákosi Judit, ÖKO Zrt.

Intézkedési programok tervezésének gazdasági kérdései

- Mennyibe kerül az intézkedések megvalósítása?
Beruházás, működtetés, fenntartás
- Melyek a költség-hatékony intézkedések,
intézkedési csomagok? Közvetett hatások.
Alternatívák közötti választás
- Ki a megvalósító? Milyen a költségmegosztás?
Léteznek-e pénzügyi ösztönzők? Megfizethető?
Mi tekinthető megfizethetési szempontból
aránytalanul költségesnek?
- Társadalmi szinten megéri? A hasznok
meghaladják-e a költségeket?

Megfizethetőség vizsgálat

- Megvalósítók, érintett szervezetek (KÖVIZIG, önkormányzat, társulat, gazdák, gazdálkodó szervezetek...)
- Aránytalan költség (időbeni derogációhoz) a költségviselők (háztartás, önkormányzat, gazdasági szereplők, központi költségvetés) szerinti megfizethetőség alapján határozható meg.

Szűrési kritériumok (EU ajánlás)

- Más irányelvekkel való kölcsönös kapcsolat (habitat, árvizes stb.),
- Költség-hatásosság, az intézkedések hasznai (vizek állapotára, egyéb),
- Bizonytalanság mértéke,
- Intézkedések, amelyeket rövid távon meg lehet valósítani (pl. kis költség, vagy költségátcsoportosítás lehetősége, jó előkészítettségű intézkedések),
- A probléma megoldásának sürgőssége (a nem cselekvés komoly következményei/magas költségei pl. ivóvízbázis elszennyeződése, havária veszély),
- Elérhető finanszírozási mechanizmus léte,
- A társadalmi támogatottság.

Megfizethetőség 1.

- Anyag előzetes megállapításokat tartalmaz (majd részletesebb vizsgálat szükséges).
- Szabályozási (alap- és kiegészítő-, jogi- és gazdaságsszabályozási) intézkedések esetén alapesetben az érintettek finanszírozzák az alkalmazkodást („szennyező, használó fizet elv” érvényesülése). Megfizethetőségi problémák jelentkezhetnek. Lehetőség: pénzügyi támogatás
- Új határértékek, „jó gyakorlatok” előírása, ökológiai szempontú műszaki követelmények, korlátozások, engedélyek felülvizsgálata pl. ökológiai vízkészlet, mederalakító vízhozam, igénybevételi korlátok alapján, vízkészlet-járulék rendszer, egyéb gazdasági szabályozás.

Megfizethetőség 2.

- Mezőgazdaság a területalapú közvetlen kifizetésekhez kapcsolódó minimálisan betartandó szabályok meghatározása („kölcsonös megfeleltetés”). Gazdák viselik a költségeket.
- A szennyvízprogram, ivóvízprogram (alapintézkedések) megvalósítása megfizethetőségi problémát okoz (vízdíjak).
- Olyan kiegészítő intézkedések megvalósítása preferált, ami nem növeli nagy mértékben a díjakat (pl. egyedi szennyvízelvezetés).

Megfizethetőség-finanszírozás

- Alapintézkedések finanszírozása megoldott (vagy meg kell oldani a VGT-től függetlenül)
- Finanszírozás = saját forrás + állami-EU támogatás lehetősége
- Nemcsak beruházás, hanem működtetés, fenntartás is tervezendő (kötségvetési többletkiadást eredményez).

Megfizethetőség-finanszírozás 2.

- Pótlólagos kiegészítő intézkedéseknél, ezen belül is a műszaki intézkedéseknél a megfizethetőséget determinálják a támogatási lehetőségek (KÖVIZIG, társulat, mezőgazdasági gazdálkodók, önkormányzatok).
- Építési projektek (belvíz, hidromorfológiai beavatkozások...), fenntartási jellegű munkák (pl. kotrás, mederfenntartás), Művelési ág- és mód-váltás, valamint védősáv létesítése.

Finanszírozás vizsgálatának jelentősége

- Döntően meghatározza a VGT célkitűzések és annak megvalósítását szolgáló intézkedési program mozgásterét (a fent említett körben), különösen a 2015-ig elérhető eredményekre vonatkozóan.
- Egyik indok lehet az időbeni mentesség igazolására az EU felé.
- Még van egy kis lehetőség a pályázati feltételek befolyásolására (2009. év elején a 2009-2010-es évekre és 2009-ben a 2011-2013 évekre, ÚMVP, ROP vonatkozásában).

Finanszírozás tervezése a VGT-ben

- Több szereplő, több pályázat, több forrás
- Egyidejű megvalósítás szükségessége
- Forráskoordinációs mechanizmusok kialakítása
- Igények, forráslehetőségek, iteráció
- Főbb lépések: Forrástérképek, pályázati felhívások összehangolása a VKI célokkal, szükséges intézményi háttér kialakítása stb.
- Sürgős elkezdni.

Finanszírozási lehetőségek felmérése

- Felmértük a jelenleg ismert finanszírozási lehetőségeket
- Cél volt annak megállapítása, hogy hol van még forrás a VGT intézkedésekre 2009-2013 között (n+2 szabály).
- Nehézség, hogy egyes pályázati kiírások több célt is meghatároznak, nehéz intézkedésenként tervezni (pl. ROP-ok).
- KEOP 60,1%, ÚMVP 29,9%, ETE, ROP-ok 9% (alapintézkedésekkel együtt)

Rendelkezésre álló források 1.

Forráshely	VKI célokra figyelembe vett rész		Forrás felosztás		
	2007- 2013	Arány	2007- 2008	2009- 2010	2011- 2013
	Mrd Ft	%	Mrd Ft	Mrd Ft	Mrd Ft
KEOP: Környezet és Energia Operatív Program	973,8	60,2%	46,4%	45,9%	0,4%
ROP-ok: regionális operatív programok	147,3	9,1%	40,8%	40,6%	16,8%*
ÚMVP: Új Magyarország Vidékfejlesztési Program	481,7	29,8%			
ETE: Határon átnyúló területi együttműködési programok	11,7	0,7%			
LIFE: Környezet- és természetvédelmi közösségi program	2,1	0,1%			
Összesen	1 616,6	100%			

- * Települési *bel-és külterületi vízrendezés* 6,4 Mrd Ft
Regionális jelentőségű vízvédelmi intézkedések 10,5 Mrd Ft
2000 LE alatti települések szennyvízkezelése 8,2 Mrd Ft

Rendelkezésre álló források (ÚMVP)

■ Művelési ág, mód váltás

- Területkijelölés (MEPAR),
- Kétszintű támogatási rendszer kialakítása

1.szint: kötelezően betartandó „minimum előírások”:

a) a „kölcsonös megfeleltetés” alapján meghatározott „minimum előírások” a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” részeként, vagy

b) jogszabály alapján normatív, vissza nem térítendő, terület alapú kompenzációs támogatás biztosítása (az EMVA rendelet 38. cikk alapján)

2.szint: további önkéntes agrár-környezetvédelmi programokban való részvétel ösztönzése (ezen területen gazdálkodók előnyben részesítése a támogatás megítélésakor)

- Fokozatos bevezetés

■ További ÚMVP intézkedések:

- vízrendezés kollektív beruházásai, vízkárelhárítás, belvízrendezés
- Állattartótelepeken a trágya tárolásával kapcsolatos követelményeknek megfelelő átalakítások

Forrásbővítés

- ÚMVP új EU megállapodás alapján, forrásátcsoportosítás a vidékfejlesztés céljaira, beleértve a vízgazdálkodást
- Ún. addicionális forrást kell biztosítani, tisztán hazai forrás 700 Mrd Ft
- Megalapozott indokolt projektek kellene.

Konklúzió

- KEOP, ROP forrásfelosztás nagyjából véglegesnek tekinthető (az átcsoportosítás lehetősége jelentős mértékben korlátozott)
- A legnagyobb mozgásteret az „addicionalitás” forráslehetőségeinek az alakulása jelentheti.
- Műszakilag megvalósítható intézkedések között elsődleges szűrést kell végrehajtani. Az aránytalan költség, illetve a megfizethetőség, megállapításának, azaz az átmeneti mentességek igazolása első lépéseként.

Szabályozás jelentősége

- A VGT alapintézkedései teljes egészében, a kiegészítő intézkedések döntő része szabályozás jellegű.
- Részletesebb szabályozási koncepciókat, a javasolt jogszabályhelyekkel egy háttéranyag mutatja be.
- Minél előbb fogadják el a szabályozási változásokat, annál jobb eredményeket lehet elérni.

Szabályozási intézkedések szerepeltetése a tervben

- Már elfogadott szabályozási intézkedések ismertetése (ez az alapja az EU jelentéstételi kötelezettségnek)
- Egyes (miniszteri hatáskörbe tartozó) szabályozás megfogalmazása. Javaslat a szabályozási változtatásokra, az érintett jogszabályok módosítására, illetve megalkotására, határidő megjelölésével.
- Döntési kérdés, még nem elfogadott koncepció, jogi problémákat is felvet (miniszteri rendeletben kijelölni magasabb szintű jogszabályok megváltoztatását)
- Megfontolandó a VGT kormányrendeletben történő elfogadása

Legfontosabb szabályozási javaslatok

- A vízjogi engedélyek felülvizsgálatát lehetővé tévő szabályozás megalkotása
- Az ökológiai szempontú műszaki követelmények szabályozása
- A határértékeken alapuló szabályozás továbbfejlesztése
- A helyes környezeti gyakorlatok szabályozásának továbbfejlesztése
- A vízi szolgáltatások költségeinek visszatérülésére vonatkozó szabályozási javaslatok

ADATLAP

a Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése” című KEOP 2.5.0 projekt keretében működtetett
VIZEINK.HU honlapon történő dokumentumok publikálásához

1. A beküldő szervezet neve:

ÖKO Zrt.

1.1. Kontakt személy:

Rákosi Judit

1.2. Telefonszám:

30-532 3388

1.3. E-mail:

rakosi.judit@oko-rt.hu

2. A dokumentum címe:

Gazdasági, szabályozási, finanszírozási háttér

2.1. A dokumentum típusa:

prezentáció

2.2. A dokumentum státusza:

végleges

2.3. A dokumentum verziószáma:

1.0

2.4. A dokumentum zárásának időpontja:

2008.12.16.

2.5. A publikálás kezdete:

2008.12.22.

2.6. A publikálás vége:

2010.01.15.

3. A dokumentum helye a tervezési rendszerben:

országos

regionális

helyi

4. Kulcsszavak:

Gazdasági szabályozási finanszírozási háttér, megfizethetőség, források, szabályozási javaslatok



5. Egyéb fontos kérés a honlapon történő publikációval kapcsolatban:

Amennyiben az adatlap kitöltésével kapcsolatban kérdése merül fel, kérjük írjon a vizeink@respect.hu címre!